

Szergény – ahol a hungarikumok életre keltek

A tavasz kezdetével megsokszorozódik a települési közművelődési munkatársak feladata, hiszen jó esetben beértek azok a pályázatok, melyek a települési rendezvények anyagi hátterét biztosítják, és beindul a szezon. Idén is jobbnál jobb programok várják a települések lakóit és az arra járó turistákat, érdeklődőket. A hétvégén két olyan nagy rendezvényt is volt, melyet az ELTE PPK Pedagógiai és Pszichológiai Intézet szombathelyi végzős közösség szervezés szakos hallgatói hívtak életre. A megye két távoli pontján kellett volna egyidejűleg megjelenni: Szergényben László-Nyári Zsuzsanna szervezésében a Mesterségem címe II. – Hungarikumok mentén című rendezvény, Velemben pedig Csepregi Anita munkája révén a Szent-György Napi Kihajtás várta a résztvevőket.

Külföldi barátainkkal a szergényi rendezvényen jártunk, hogy az övükétől távoli, számukra egzotikus magyar kultúra világát, értékeit közelről is megismerhessék. De hol is van Szergény? Amikor jeleztem, hogy lejöttünk a térképről, Zsuzsanna hozzátette, hogy igen, azt szokták mondani, Szergény a világ végén van, meg még kettővel túl. A nagyságrendileg 240 fős település Celldömölk után a Vas-Veszprém megyehatár közelében fekszik. Az április 25-i rendezvényt a Szergény Igaz Világ Egyesület tagjai szervezték, a fókuszban a Hungarikumok voltak.

A Magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, azaz a hungarikum törvény, az alábbiak szerint határozza meg a hungarikum fogalmát:

"hungarikum: gyűjtőfogalom, amely - szakterületi kategóriák szerinti besorolásban nyilvántartva - olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelöl, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével és minőségével a magyarság csúcsteljesítménye."

A jelenleg 100 hungarikumot tartalmazó listáról többet csak magyar és angol nyelvű információs táblákon lehetett megismerni, de a szervezők arra törekedtek, hogy ez a kör színvonalas, autentikus élményként is átélhetővé váljon. Érkezésünkkel az egykori Geist-kúria bejáratánál (ma polgármesteri hivatal, orvosi rendelő), szalámis és gyulai kolbászos falatkákkal, fröccsel és szódavízzel kezdődött a beavatás. Zsuzsanna rögtön összeismertetett minket a szergényi helytörténeti gyűjtemény lelkével Buzás Etelkával, aki közel két órán keresztül mesélt külföldi vendégeinknek és szemléletesen bemutatta az egykori iskola tanítói lakásában berendezett gyűjtemény 100 évnél is idősebb, értékes és különleges tárgyait. A gyűjtemény alapját a helyi családoktól kapott, padlásokról lehozott, megörökölt és új életre kelt tárgyak jelentik, de Etelka gyűjtésével családi fotók, korabeli újságok cikkei, fotói is helyet kapnak. Így

a falakon megtekinthetők a helyi tűzoltó egyesület, a helyi sportkör, a helyi intézmények gazdag múltja, láthatóak azok az épületek, melyek mára nem maradtak fent. A gyűjtemény tárgyainak katalógizálását (1336 tárgy) a Vasi Múzeumbarát Egylet önkéntesei öt nyári tábor keretében végezték 2016–2020 között Tóth Kálmán vezetésével. Azóta a gyűjtemény már közel 2000 tárgyat számlál!

A rendezvényre visszatérve hagyományos magyar gulyásleves és házi sütemények vártak, közben pedig már a polgárőri szolgálat keretében is munkára fogható kuvasz kutyás bemutató zajlott. Nagy érdeklődés övezte Bogdán Krisztina sólymász, állatasszisztált foglalkozásokat vezető óvodapedagógus bemutatóját, aki egy vándorsólymot és egy Harris-héját hozott magával. A délután további részében lehetőség nyílt kipróbálni ügyességünket. A hagyományörző szakmák mesterei segítségével a kosárfonás, fazekasság, kovácsolás egyszerűbb fogásait tapasztalhattuk meg, de készülhetett kékfestő motívumokkal díszített keszkenő, megismerhető volt a huszárok élete és kipróbálhattuk az íjászkodást is. Azt, hogy mennyire vonzó ez a lehetőség, bizonyítja, hogy mindenhol sorba kellett állni, de megérte, mert igazán különleges dolgokat élhettünk meg! Mindeközben egy percre sem lehetett unatkozni: szólt a magyar muzsika, a Herpenyő Zenekar a Kárpát-medence népi dallamvilágát, Szilágyi-Varga Diána és Sándor Zsófi népdalokat keltett életre, miközben a település apraja-nagyja, a gyerekektől a nyugdíjasokig mindenki a polgármesteri hivatal udvarán játszott, beszélgetett. Az estébe forduló rendezvény a mulatozásnak, az együtt éneklésnek, táncnak is teret adott. Buch Tibor és barátai népszerű dalokkal hozták hangulatba a közönséget, a rendezvény zárásaként pedig DJ Martino (Pór Martin, szintén végzős közösség szervezés szakos hallgatónk) népszerű zenékkal mozgatta meg a résztvevőket, adta a talpalávalót.

Külföldi vendégeink szavaival zárnám: Különleges és maradandó élmény volt, mert nem megnézhattuk, hanem átélhettük a magyar hagyományokat; mert befogadó, szinte családi volt a hangulat, és igazán jól éreztük magunkat!

Velics Gabriella